

Φέτος το ΥΠΠΕΘ καθιέρωσε ένα νέο θεσμό αυτόν της Θεματικής Εβδομάδας. Για το σχολικό έτος 2016-2017 επιλέχθηκε η θεματική «Σώμα και Ταυτότητα» με τρεις βασικούς άξονες:

- α) τη διατροφή και την ποιότητα ζωής,
- β) την πρόληψη του εθισμού και των εξαρτήσεων και
- γ) τις έμφυλες ταυτότητες.

Ο θεσμός της Θεματικής Εβδομάδας έχει διπλό στόχο:

- Καταρχάς αποσκοπεί στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μελών της σχολικής κοινότητας, των μαθητών και των μαθητριών πρωτίστως σε ζητήματα που άπτονται της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη. Παράλληλα προτείνεται να υιοθετηθεί από τις σχολικές μονάδες η μεθοδολογία παρεμβάσεων που έχουν χαρακτηριστικά καθολικής πρόληψης με τη διοργάνωση απογευματινών ενημερωτικών συναντήσεων με θεματικές που θα απευθύνονται στους ενήλικες της σχολικής κοινότητας, γονείς και εκπαιδευτικούς.
- Παράλληλα η Θεματική Εβδομάδα επιχειρεί να δώσει την ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να συνεργαστούν μεταξύ τους αλλά και με εξωσχολικούς φορείς για τον σχεδιασμό και την πραγματοποίηση δραστηριοτήτων που κινούν το ενδιαφέρον των μαθητών/τριών, καθώς θα έχουν βιωματικό χαρακτήρα ή/και θα απαιτούν την ενεργή συμμετοχή τους. Αυτή η διαδικασία εγγράφεται στην πρόθεση του Υπουργείου να τονώσει την παιδαγωγική αυτονομία της σχολικής μονάδας, να δώσει τη δυνατότητα λήψης πρωτοβουλιών για την ανανέωση του περιεχομένου της διδακτικής πράξης και της προσαρμογής της στα δεδομένα (ανάγκες, ενδιαφέροντα, μορφωτικούς πόρους) κάθε περιοχής, κάθε σχολείου, κάθε ομάδας μαθητών/τριών.

Η εστίαση του περιεχομένου της φετινής Θεματικής Εβδομάδας στις ενότητες που προαναφέρθηκαν απορρέει από την κρίσιμη σημασία που αυτές αποκτούν κατά την αναπτυξιακή φάση της προεφηβείας και εφηβείας την οποία διέρχονται οι μαθητές/-τριες του Γυμνασίου. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι τα ζητήματα της διατροφής, της ανάπτυξης εθιστικών συμπεριφορών και των έμφυλων ταυτοτήτων συνδέονται άμεσα με την υπό διαμόρφωση σχέση των προέφηβων και έφηβων μαθητών/τριών με το σώμα τους, την αυτοεικόνα και την αυτοαντίληψή τους, με τους/τις συνομηλίκους/ες τους αλλά και με τον ευρύτερο κοινωνικό περίγυρο.

A) Διατροφή και ποιότητα ζωής

Οι κακές διατροφικές συνήθειες των νέων και η περιορισμένη άθλησή τους είναι σοβαρά προβλήματα που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία τους. Τα χαμηλής διατροφικής αξίας και παχυντικά σνακ ή και γεύματα, οι καθιστικές δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου και η έλλειψη κίνησης και άθλησης έχουν οδηγήσει παγκοσμίως σε αύξηση του ποσοστού των παχύσαρκων παιδιών.

Ταυτόχρονα, τα πρότυπα που προβάλλει η βιομηχανία της μόδας και της διαφήμισης δημιουργούν σε πολλούς εφήβους και ιδίως έφηβες συμπλέγματα για την εμφάνισή τους, μέχρι που τους ωθούν στην ανορεξία. Με τη Θεματική Εβδομάδα επιδιώκεται να προσφερθεί μια επιπλέον ευκαιρία οι μαθητές/τριες να ενημερωθούν για τις επιπτώσεις που έχουν στην υγεία τους και την ποιότητα ζωής τους οι κακές διατροφικές συνήθειες και η έλλειψη κίνησης, να γνωρίσουν ποιες πληροφορίες πρέπει να αναζητούν στις συσκευασίες των βιομηχανοποιημένων τροφίμων, να προβληματιστούν και να αμφισβητήσουν τα πρότυπα που προβάλλονται στα ΜΜΕ, ώστε να μην καταρρακώνεται η αυτοεκτίμησή τους.

Β) Εθισμός και εξαρτήσεις

Η ψυχολογική αναστάτωση που προκαλεί η μεταβατική φάση στην οποία βρίσκονται οι μαθητές/τριες του Γυμνασίου τους/τις εκθέτει στον κίνδυνο των εξαρτήσεων. Έρευνες έχουν δείξει ότι η πλειοψηφία των εφήβων έχει δοκιμάσει το κάπνισμα και ότι από αυτούς/ές η συντριπτική πλειοψηφία εξελίσσεται τελικά σε καπνιστές/στρίες. Επίσης, σε αυτές τις ηλικίες διαπιστώνεται αυξημένη χρήση αλκοόλ και ναρκωτικών ουσιών αλλά και διαρκώς διογκούμενη εξάρτηση από ηλεκτρονικά παιχνίδια, διαδίκτυο, κινητά. Αφενός λοιπόν είναι ανάγκη να καταρριφθούν οι μύθοι που συνδέονται με τη χρήση ουσιών και την υιοθέτηση «εξαρτητικών» συμπεριφορών, αφετέρου πρέπει οι έφηβοι/ες να ενημερωθούν και να ενδυναμωθούν, ώστε να μπορούν να αντισταθούν στην πίεση των ομηλίκων, να αναπτύξουν δεξιότητες λήψης αποφάσεων, μείωσης του άγχους και θετικής αντιμετώπισης των καταστάσεων, να συνειδητοποιήσουν την παγίδα της εικονικής πραγματικότητας και την αξία της προσωπικής, δια ζώσης επικοινωνίας για την ανάπτυξη υγιών και ουσιαστικών διαπροσωπικών σχέσεων.

Γ) Έμφυλες ταυτότητες

Οι έφηβοι και οι έφηβες βρίσκονται σε μια περίοδο μετάβασης από το παιδί στον ενήλικο άνθρωπο, στην οποία εμπεδώνονται στάσεις και αντιλήψεις για τις ικανότητες και τους ρόλους ανδρών και γυναικών. Είναι κρίσιμο σε αυτή την ηλικία να ευαισθητοποιηθούν στα θέματα της ισότητας, να προβληματιστούν για τα έμφυλα στερεότυπα, π.χ. το στερεότυπο του δυνατού, σκληρού και κυρίαρχου άντρα και της αδύναμης, ευαίσθητης και υποταγμένης γυναίκας. Είναι κρίσιμο να κατανοήσουν ότι οι διακριτοί ρόλοι που αποδίδονται σε γυναίκες και άνδρες και που συνεπάγονται ανισότητα είναι μια κοινωνική κατασκευή (*κοινωνικό φύλο*). Η αμφισβήτηση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων είναι απαραίτητη καταρχάς για να βρουν οι έφηβοι και οι έφηβες τον επαγγελματικό δρόμο που ταιριάζει στην προσωπικότητά τους, ανεξαρτήτως του φύλου τους (δεν υπάρχουν απαγορευμένα επαγγέλματα ούτε για τα κορίτσια ούτε για τα αγόρια) αλλά και για να συνάψουν στο μέλλον φιλικές και ερωτικές σχέσεις υγιείς, ειλικρινείς, ουσιαστικές και στηριγμένες στον αλληλοσεβασμό, για να θεωρούν αδιανόητη τη χρήση βίας και την κακοποίηση του/της συντρόφου τους.

Παράλληλα, οι έφηβοι και οι έφηβες παρατηρούν το σώμα τους να αλλάζει ταχύτατα και αυτό τους προκαλεί τουλάχιστον αμηχανία, συχνά και άγχος.

Χρειάζεται λοιπόν να βοηθηθούν να συνειδητοποιήσουν πόσο φυσική είναι η αλλαγή που βιώνουν εξαιτίας των ορμονικών μεταβολών, να νιώσουν άνετα μέσα στο νέο τους σώμα, να ενδυναμωθούν, ώστε να ξεπεράσουν την ανασφάλεια ή την ντροπή και να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση.

Στο σημείο αυτό να σημειωθεί ότι πολλά δημοσιεύματα φανερώνουν ότι η εγκύκλιος δεν έχει διαβαστεί με προσοχή ή έχει σκοπίμως παραποιηθεί. Στα θέματα που προβλέπονται για τους/τις μαθητές/τριες **δεν περιλαμβάνεται** η λέξη ομοφοβία. Αυτή εμφανίζεται στο τελευταίο προτεινόμενο θέμα για τις ενημερωτικές συναντήσεις που θα μπορούσε, **αν θέλει**, η σχολική μονάδα να οργανώσει για τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς. Προφανώς, αν τυχόν επιλεγεί να γίνει αναφορά σε αυτό το θέμα ο στόχος δε θα είναι να προτρέψει ο ομιλητής τους γονείς να γίνουν ομοφυλόφιλοι αλλά να τους προβληματίσει και να τους ευαισθητοποιήσει όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των ανθρώπων, ανεξάρτητα από ποιες επιλογές έχουν κάνει στη ζωή τους, ενισχύοντας την ρήση "*αγαπάτε αλλήλους*" για όλους τους ανθρώπους.

Συνοψίζοντας, το ΥΠΠΕΘ ελπίζει ότι οι εκπαιδευτικοί, σε συνεργασία με τους προτεινόμενους από το ΙΕΠ φορείς, θα εμπλουτίσουν τη σχολική καθημερινότητα με τα παραπάνω θέματα, που δεν περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών συγκεκριμένου μαθήματος. Απαιτούν μια διεπιστημονική-διαθεματική προσέγγιση και για αυτό τον λόγο ευνοείται η πραγμάτευσή τους στο πλαίσιο του νέου θεσμού της Θεματικής Εβδομάδας.